

Sjuksköterska tilldelades erinran

Socialstyrelsen överklagar hos kammarrätten

En sjuksköterska har inte tillräcklig utbildning för att göra en medicinsk bedömning, menar Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd i ett beslut att tilldela en sjuksköterska en erinran. Tvärtom, anser Socialstyrelsen, som nu överklagat beslutet till kammarrätten.

Enligt Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, HSAN, ska en sjuksköterska rådgöra med en läkare innan en medicinsk bedömning, som kan tolkas som en diagnos, meddelas. Det gjorde inte sjuksköterska på ett utredningshem där ett barn till lätt förståndshandikappade föräldrar skulle utredas. Frågan var om barnet, några få veckor gammalt, skulle tas om hand av de sociala myndigheterna.

Sjuksköterskan upplevde att det bl a var svårt att få kontakt med barnet, att det var passivt i rörelserna samt att matningstiderna var mycket långa. I den rapport som sjuksköterskan skrev till socialförvaltningen uppgavs att barnets beteende eventuellt tydde på en depres-

sion. Barnet blev sedermera omhändertaget för samhällsvård på grund av oron för föräldrarnas begränsade förmåga att erbjuda barnet optimal vård. Socialtjänsten begärde inte något utlåtande från den läkare som var knuten till utredningshemmet.

Föräldrarna till barnet anmälde sjuksköterskan till HSAN eftersom en diagnos ställts utan stöd av läkarundersökning. HSAN gav sjuksköterskan en erinran, och skriver i sitt beslut att »det ligger utanför en sjuksköterskas kompetens att göra en medicinsk bedömning (ställa diagnos)».

Socialstyrelsen reagerade dock på beslutet och har överklagat det till kammarrätten. Lennart Rinder, chef för regionala tillsynsenheten Stockholm-Gotland:

– En av sjuksköterskans grundläggande arbetsuppgifter är ju att göra medicinska bedömningar, vilket de facto är att ställa diagnoser. HSAN ska inte fatta beslut som är verklighetsfrämmande.

– Skulle detta beslut bli prejudicerande, med den fyrkantiga formulering som tillämpas, kan det få katastrofala följder för vården, säger Lennart Rinder.

Enligt Lennart Rinder är det första gången Socialstyrelsen överklagar HSANs beslut när det handlar om ett fall som detta. Men ärendet är av stor betydelse, menar styrelsen, inte minst eftersom HSANs beslut ska vara allmänt vägledande för vårdpersonal. Det är HSANs kategoriska formulering som Socialstyrelsen reagerat mot, samt att den aktuella sjuksköterskan fått en erinran trots att »hennes handlande faller inom ramen för fullt godtagbar yrkesutövning».

Hovrättslagmannen Olof Köhl satt ordförande då HSAN beslutade om att tilldela sjuksköterskan en erinran.

– Det är ibland svårt att dra gränser för vad man är behörig att göra, men utbildningen spelar stor roll. En sjuksköterska har inte en sådan utbildning att han eller hon kan avgöra om någon lider av depression. Hon borde ha uttryckt sig försiktigtare.

– Men anser Socialstyrelsen att vi gått för hårt fram är det bra om kammarrätten får säga sin mening, säger Olof Köhl som vill vänta med att kommentera ärendet ytterligare.

Peter Örn

Så upplever stockholmarna vården:

Fler nöjda med omvårdnaden

Andelen patienter som är mycket nöjda med omvårdnaden inom allmänkirurgin har ökat i Stockholms län, visar en undersökning av Inregia på uppdrag av landstinget. Samtidigt anser allt fler att de inte blivit botade efter ett vårdtillfälle på en allmänkirurgisk klinik.

Inregia utför löpande undersökningar av patienters syn på länets sjukvård, på uppdrag av Stockholms läns landsting. Den senaste rapporten handlar om hur patienterna uppfattade vården 1989, 1992 och 1994 inom slutna allmänkirurgi, samt inom kvinnosjukvård, ortopedi och urologi 1992 och 1994.

Andelen patienter som själva valde vilket sjukhus de skulle läggas in på hade 1994 ökat inom samtliga specialiteter. Det vanligaste skälet till val av sjukhus var att man tidigare vårdats på

det aktuella sjukhuset. Det har även blivit vanligare att man gör sitt val i samråd med sin läkare.

Antal patienter som fått vänta i mer än tre månader har minskat något mellan 1992 och 1994 inom samtliga undersökta specialiteter. Inom allmänkirurgin har väntetiden halverats mellan 1989 och 1994. Inom samtliga specialiteter hade vårdtiden förkortats, för de flesta patienter var vårdtiden kortare än en vecka. De flesta ansåg även att det var rätt att bli utskrivna den dag de blev det.

Störst andel patienter som var mycket nöjda med omvårdnaden fanns bland dem som vårdats på en allmänkirurgisk eller urologisk klinik. Nästan hälften av dessa patienter var mycket nöjda. Inom kvinnosjukvård och ortopedi var förhållandet dock det motsatta, med en lägre andel mycket nöjda 1994 jämfört med tidigare år ifråga om såväl omvårdnad som den givna informationen.

Många patienter inom allmänkirurgin anser dock att de inte blivit botade, eller rent av blivit sämre, efter vårdtillfället. Mellan 1989 och 1994 har den andelen fördubblats, från 6 till 12 procent av de tillfrågade. Inom urologin ansåg hälften att de blivit delvis botade eller inte alls botade efter sjukhusvistelsen. Inom gynekologin svarade ca 10 procent att de inte var botade, eller hade försämrats, efter sjukhusvistelsen.

Mellan 1989 och 1994 genomgick sjukvården i länet stora förändringar. Sabbatsbergs sjukhus är inte längre ett akutsjukhus, S:t Görans sjukhus bolagiserades, ett köp/säljssystem har införts, liksom Ädelreformen. Under samma tid minskade antalet vårdplatser inom allmänkirurgin med 32 procent, inom kvinnosjukvård med 15 procent, ortopedin 10 och urologin med 18 procent. Det är förändringar som kan ha påverkat resultatet i Inregias undersökning.

Peter Örn